

**Zagadnienia egzaminacyjne z przedmiotu Prawo rzeczowe i spadkowe dla studentów III
roku jednolitych magisterskich Niestacjonarnych (Zaocznych) Studiów Prawa
w roku akademickim 2017/2018,**

Wykładowca i egzaminator: **dr hab. Joanna Kuźmicka-Sulikowska**

Zagadnienia egzaminacyjne:

1. Pojęcie "prawo rzeczowe"; ujęcie podmiotowe i przedmiotowe
2. Katalog praw rzeczowych i ich cechy
3. Pojęcie rzeczy jako przedmiotu praw rzeczowych
4. Pojęcia: nieruchomości, rzeczy ruchomej, rzeczy oznaczonych co do gatunku, rzeczy oznaczonych co do tożsamości, części składowych rzeczy, przynależności rzeczy, pożytków rzeczy i prawa, przedsiębiorstwa, gospodarstwa rolnego
5. Stosunki własnościowe w Polsce
6. Charakterystyka prawa własności; zakres uprawnień właściciela i ich granice
7. Wykonywanie prawa własności
8. Granice prawa własności nieruchomości; określenie granic przestrzennych, ewidencja gruntów i budynków, postępowanie rozgraniczeniowe; kwestia własności wód i kopalin; regulacje prawa sąsiedzkiego, korzystanie z przygranicznych pasów gruntu, immisje.
9. Sposoby nabycia i utraty prawa własności – zagadnienia ogólne; nabycie pierwotne i pochodne
10. Przeniesienie własności rzeczy na podstawie umowy, ze szczególnym uwzględnieniem przeniesienia prawa własności nieruchomości
11. Nabycie własności rzeczy ruchomej od osoby nieuprawnionej
12. Zasiedzenie

13. Znalezienie rzeczy, wymagane postępowanie w zależności od rodzaju znalezionej rzeczy (w tym też w razie znalezienia zabytku i zabytku archeologicznego), problematyka prawa własności rzeczy znalezionej
14. Zrzeczenie się prawa własności rzeczy
15. Zawłaszczenie ruchomej rzeczy niczyjej
16. Inne przypadki nabycia i utraty prawa własności rzeczy; w tym kwestie połączenia, pomieszania i przetworzenia rzeczy
17. Pojęcie, rodzaje, źródła i charakterystyka współwłasności
18. Współwłasność w częściach ułamkowych – w tym współposiadanie i korzystanie z rzeczy wspólnej, pobieranie pożytków i ponoszenie ciężarów związanych z rzeczą wspólną; zarząd rzeczą wspólną i ochrona wspólnego prawa
19. Podział rzeczy *quoad usum*
20. Tryby i sposoby zniesienia współwłasności w częściach ułamkowych
21. Odrębna własność lokalu (pojęcie lokalu w rozumieniu ustawy o własności lokali; sposoby ustanawiania odrębnej własności lokalu; nieruchomości wspólna; wspólnota mieszkaniowa; prawa i obowiązki właścicieli lokali; zarząd nieruchomością wspólną)
22. Ochrona prawa własności
23. Rozliczenia pomiędzy właścicielem a posiadaczem
24. Roszczenia związane ze wzniesieniem budowli na cudzym gruncie
25. Użytkowanie wieczyste - charakterystyka, przedmiot, sposób ustanowienia, treść, ochrona, wykonywanie, możliwość przekształcenia, wygaśnięcie; kwestia odrębnej własności budynków
26. Ograniczone prawa rzeczowe – przepisy ogólne; sposoby powstawania i wygasania tych praw, problematyka pierwszeństwa ograniczonych praw rzeczowych, ochrona tych praw
27. Użytkowanie – treść prawa, jego powstanie i wykonywanie; użytkowanie przez osoby fizyczne, użytkowanie przez rolnicze spółdzielnie produkcyjne, inne wypadki użytkowania, użytkowanie w ramach timeshare

28. Służebności – gruntowe, osobiste i przesyłu; pojęcie, sposoby powstawania, treść, wykonywanie, wygaśnięcie
29. Spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu – w tym zwłaszcza: charakterystyka, możliwe przekształcenie, porównanie ze spółdzielczym lokatorskim prawem do lokalu mieszkalnego oraz prawem odrębnej własności lokalu
30. Prawo zastawu – zastaw umowny, ustawowy, rejestrowy i skarbowy; powstanie, przedmiot, treść, charakterystyka sytuacji zastawcy i zastawnika, zaspokojenie wierzyciela, wygaśnięcie zastawu
31. Hipoteka – w tym w szczególności: powstanie, przedmiot, treść prawa, zakres obciążenia hipoteką, wierzytelność zabezpieczona hipoteką, rozporządzenie opróżnionym miejscem hipotecznym, ochrona hipoteki, wygaśnięcie hipoteki
32. Pojęcie i funkcja ksiąg wieczystych; księgi wieczyste a ewidencja gruntów i budynków
33. Domniemania związane z treścią księgi wieczystej. Rękojmia wiary publicznej ksiąg wieczystych.
34. Wpisy do księgi wieczystej i ich charakter
35. Uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym
36. Struktura księgi wieczystej
37. Pojęcie i rodzaje posiadania.
38. Domniemania związane z posiadaniem.
39. Nabycie i przeniesienie posiadania.
40. Ochrona posiadania.
41. Dzierżenie.
42. Władztwo prekaryjne.
43. Pojęcie i skład spadku.

44. Dziedziczenie. Otwarcie i nabycie spadku. Zdolność do dziedziczenia. Niegodność dziedziczenia.
45. Krąg spadkobierców ustawowych i porządek dziedziczenia ustawowego.
46. Dziedziczenie na podstawie testamentu.
47. Sporządzenie i odwołanie testamentu.
48. Wykładnia testamentu.
49. Rodzaje testamentów w prawie polskim i ich charakterystyka. Sporządzenie testamentu w danej formie. Wymogi co do formy testamentu a jego ważność. Świadczenie testamentu.
50. Treść testamentu. Rozrządzenia testamentowe (w tym zwłaszcza powołanie spadkobiercy, wydziedziczenie, zapis zwykły, zapis windykacyjny, polecenie, powołanie wykonawcy testamentu, podstawienie). Instytucja przyrostu.
51. Sytuacja prawna spadkobiercy. Przyjęcie lub odrzucenie spadku. Stwierdzenie nabycia spadku, akt poświadczenia dziedziczenia. Ochrona dziedziczenia. Odpowiedzialność spadkobierców za długi spadkowe.
52. Sytuacja prawna zapisobiercy windykacyjnego; jego odpowiedzialność za długi spadkowe.
53. Zachowek.
54. Wspólność majątku spadkowego.
55. Dział spadku.
56. Umowa o zrzeczenie się dziedziczenia. Umowy dotyczące spadku.

Literatura:

Podręczniki podstawowe:

- 1) "Prawo rzeczowe i spadkowe. Pytania i odpowiedzi", Joanna Kuźmicka-Sulikowska, wydanie 2, Warszawa 2016 – podręcznik podstawowy.
- 2) "Kazusy z prawa cywilnego. Materiały do ćwiczeń", red. Joanna Kuźmicka-Sulikowska, autorzy: J. Balcarczyk, M. Dreła, K. Gołębiowski, K. Górską, J. Jezioro, A. Kołodziej, J. Kuźmicka-Sulikowska, A. Stangret-Smoczyńska, R. Strugała, M. Tenenbaum-Kulig, wyd. 2, Warszawa 2015 – w części dotyczącej prawa rzeczowego i spadkowego (uwaga – niektóre przepisy wskazywane w odpowiedziach uległy zmianie po wydaniu kazusów, rozwiązując kazusy na kolokwjach i egzaminach trzeba więc zawsze zwracać uwagę, jaki jest stan faktyczny danej sprawy (w tym daty) celem prawidłowej oceny, jaki stan prawny znajduje zastosowanie do danego stanu faktycznego wskazanego w kazusie – trzeba więc być na bieżąco ze zmianami stanu prawnego, by wiedzieć kiedy stan prawny uległ zmianie oraz czy i jakie są przepisy intertemporalne)
- 3) "Zbiór kazusów z prawa cywilnego", red. Joanna Kuźmicka-Sulikowska, autorzy: M. Dreła, K. Gołębiowski, K. Górską, A. Kołodziej, J. Kuźmicka-Sulikowska, A. Stangret-Smoczyńska, W. Szydło, M. Tenenbaum-Kulig, wyd. II, Wrocław 2014 – w części dotyczącej prawa rzeczowego i spadkowego
- 4) "Prawo rzeczowe", Edward Gniewek, wydanie 11, Warszawa 2016
- 5) "Prawo spadkowe", Elżbieta Skowrońska – Bocian, wydanie 11, Warszawa 2016

Podręczniki uzupełniające:

- 1) "Zarys prawa cywilnego", red. Edward Gniewek, Piotr Machnikowski, wydanie 2, Warszawa 2016
- 2) „Prawo spadkowe”, Paweł Księżak, Warszawa 2017

Informacje dotyczące egzaminu:

Egzamin zostanie przeprowadzony w formie pisemnej. Będzie się składał z pytań, na które trzeba będzie udzielić odpowiedzi opisowych.

W czasie egzaminu nie jest dopuszczalne korzystanie z żadnych urządzeń elektronicznych (laptopów, tabletów, telefonów, smartfonów, zestawów słuchawkowych itp. itd.), ani aktów prawnych, notatek, książek, innych opracowań, ściąg, pomocy innych osób, w tym nie jest dopuszczalne porozumiewanie się z innymi osobami piszącymi egzamin itp.